

Advies nr 05/2010 van 3 februari 2010

Betreft: Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de mededeling van informatie in het wachtregister. (A/2009/034)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van Dienst Vreemdelingenzaken van de FOD Binnenlandse Zaken ontvangen op 16/11/2009;

Gelet op het verslag van Mevrouw Anne Junion;

Brengt op 3 februari 2010 het volgend advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. Het huidige ontwerp van Koninklijk besluit (KB) dat voor advies aan de Commissie wordt voorgelegd, genomen in uitvoering van artikel 2, 3de lid van de Wet van 19 juli 1991¹, beoogt het vaststellen van de voorwaarden waaronder de gegevens van het wachtregister door de ambtenaren van de burgerlijke stand of hun afgevaardigden meegedeeld mogen worden aan derden, naar analogie van wat momenteel gangbaar is voor de gegevens van de bevolkingsregisters (KB van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister).
2. Artikel 2, 3de lid van de voormelde wet van 19 juli 1991 werd inderdaad reeds gedeeltelijk uitgevoerd door het voormeld KB van 16 juli 1992 wat de mededeling betreft van gegevens uit de bevolkingsregisters. Tot op heden werd niets voorzien voor de mededeling door de gemeenten van gegevens uit de wachtregisters. Het KB van 6 januari 1997² heeft echter sommige overheden gemachtigd om voor de uitvoering van hun opdrachten toegang te verkrijgen tot de gegevens van het wachtregister.
3. De gemeentelijke wachtregisters werden opgericht door de wet van 24 mei 1994³. Hierin worden de personen ingeschreven die een asielaanvraag hebben ingediend en die niet in een andere hoedanigheid in de bevolkingsregisters zijn ingeschreven. Zodra het statuut van vluchteling wordt toegekend "verhuist" de betrokkene van het wachtregister naar het vreemdelingenregister.
4. Het wachtregister bevat niet alleen dezelfde informatie als deze die opgenomen is in de bevolkingsregisters maar eveneens de details van de verschillende fasen van de onderzoeksprocedure voor erkenning van de vluchtelingenstatus met inbegrip van de verschillende administratieve en/of gerechtelijke beslissingen die eventueel genomen werden. Dit register heeft als bijzonderheid dat het beheerd wordt door meerdere overheden. Iedere overheid zorgt voor de bijwerking van de gegevens die zij geacht wordt na te kijken of waarbij zij rechtstreeks betrokken is. Zo wordt de inschrijving van een persoon in het wachtregister uitgevoerd door de Dienst Vreemdelingenzaken en wordt de bijwerking van de informatie uitgevoerd door zowel de gemeente, de Dienst Vreemdelingenzaken, de Raad van State, het

¹ Wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen

² Koninklijk besluit van 6 januari 1997 waarbij aan bepaalde openbare overheden toegang wordt verleend tot de informatiegegevens die worden bewaard bij het Rijksregister van de natuurlijke personen, met betrekking tot de vreemdelingen die in het wachtregister zijn ingeschreven.

³ Wet van 24 mei 1994 tot oprichting van een wachtregister voor vreemdelingen die zich vluchteling verklaren of die vragen om als vluchteling te worden erkend.

Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en statenlozen, de Raad voor vreemdelingen betwistingen als Fedasil en dit via de diensten van het Rijksregister die de betrokken gemeente systematisch informeren (gemeente van de hoofdverblijfplaats van de asielaanvrager) over elke bijwerking zodat de gemeente haar wachtregister kan aanpassen of vervolledigen⁴.

5. Net als voor de mededeling van gegevens uit de bevolkingsregisters voorziet het onderhavige ontwerp van koninklijk besluit drie soorten toegang tot de persoonsgegevens van het wachtregister: de aanvraag voor het bekomen van een uittreksel of een getuigschrift, de raadpleging van het register zelf en de vraag tot het bekomen van een lijst van uit het register getrokken personen.

II. Onderzoek

6. De bepalingen van het ontwerp zijn soortgelijk aan deze die de mededeling regelen van gegevens uit de bevolkingsregisters, opgenomen in het voormeld KB van 16 juli 1992. De Commissie heeft geen bezwaar tegen het feit dat de persoonsgegevens van personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke wachtregisters volgens dezelfde modaliteiten en voorwaarden zouden meegedeeld worden als deze van de personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkingsregisters.
7. De Commissie vestigt niettemin de aandacht op de noodzaak om erover te waken dat als het wettelijk kader tot regeling van de verwerkingen van persoonsgegevens die uitgevoerd worden met de gegevens van de gemeentelijke bevolkingsregisters (Koninklijke besluiten van 16/07/1992) wordt aangepast, in de tekst de doeleinden duidelijk zouden vermeld worden waarvoor deze registers werden opgericht teneinde in overeenstemming te zijn met de voorschriften van artikel 22 van de Grondwet en de rechtspraak van de Commissie. Bij deze gelegenheid zou het wenselijk zijn dat de bepalingen van onderhavig ontwerp van Koninklijk besluit dienovereenkomstig geharmoniseerd zouden worden.

⁴ Koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de in het wachtregister vermelde informatiegegevens en tot aanwijzing van de overheden die bevoegd zijn om die gegevens in het wachtregister in te voeren

8. De Commissie beveelt aan om, naar analogie van wat in artikel 11 van het KB van 16 juli 1992, voorzien is, aan het ontwerp van Koninklijk besluit een artikel toe te voegen waardoor, mits inachtneming van dezelfde procedurevereisten, de personen die in het wachtregister ingeschreven zijn de mogelijkheid wordt geboden om te vragen dat hun adres niet wordt meegedeeld. Het is belangrijk dat de personen die het statuut van vluchteling aanvragen over deze mogelijkheid kunnen beschikken. Zoals opgemerkt in het verslag aan de Koning bij het huidige ontwerp van besluit, is het gepast dat maatregelen zouden worden genomen om te vermijden dat het huidige adres van een kandidaat vluchteling zou meegedeeld worden aan de daders of vermoedelijke daders van vervolgingen waarvan de kandidaat vluchteling het slachtoffer werd.

9. De wijziging van artikel 4, 2de lid van het voormelde KB van 6 januari 1997 zoals deze thans wordt voorgesteld in artikel 17 van het ontwerp van KB, zou zodanig kunnen worden geïnterpreteerd dat zij de mogelijkheid rechtvaardigt voor de verschillende door het voormelde KB van 6 januari 1997 bedoelde overheden (en niet langer alleen de ambtenaren van de burgerlijke stand of hun afgevaardigden) om gevolg te geven aan vragen om toegang tot de gegevens van het wachtregister. De Commissie beveelt derhalve aan deze bepaling te vervangen door de volgende "artikel 4, 2de lid, van het koninklijk besluit van 6 januari 1997 waarbij aan bepaalde openbare overheden toegang wordt verleend tot de informatiegegevens die worden bewaard bij het Rijksregister van de natuurlijke personen, met betrekking tot de vreemdelingen die in het wachtregister zijn ingeschreven wordt vervangen door het volgende lid: "zonder afbreuk te doen aan de mededeling door de ambtenaar van de burgerlijke stand of zijn afgevaardigde, of door het College van burgemeester en schepenen, van de gegevens van het wachtregister in toepassing van het koninklijk besluit van xx.xx.xxxx betreffende de mededeling van informatie in het wachtregister, kunnen deze gegevens niet meegedeeld worden aan derden".

10. Bijkomend beveelt de Commissie tenslotte de volgende aanpassingen aan, die gelet op hun gelijksoortigheid, tevens toepasselijk zijn op de relevante bepalingen van het voormelde KB van 16 juli 1992:

- a. Inzake de aflevering van een uittreksel en/of getuigschrift (ar. 5 van het ontwerp), beveelt de Commissie aan dat iedere aanvrager van een getuigschrift bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of diens afgevaardigde specifiek voor elk gevraagd gegeven zou motiveren waarom dit noodzakelijk is in het licht van de procedure die hij instelt.
- b. De uittreksels uit het huwelijksvermogenstelsel of het stelsel van wettelijke samenwoning (art. 6 van het ontwerp) kunnen gevraagd worden zonder verband met een ingestelde of lopende procedure, op voorwaarde dat de bedoelde informatie onontbeerlijk is voor de aanvrager. Teneinde de transparantie te verzekeren van de verschillende mededelingen van gegevens die op deze basis zullen kunnen uitgevoerd worden, is het aangewezen dat de bedoelde hypothesen verduidelijkt worden, zo bijvoorbeeld het geval van een persoon die over een (uitvoerbare) schuldvordering beschikt jegens de betrokkene of een sociale bijstandsorganisatie die de familiale of financiële situatie van de betrokkene moet onderzoeken.
- c. Inzake de raadpleging van de gemeentelijke registers (art. 11 van het ontwerp), stelt de Commissie vast dat de formulering "voor interne doeleinden" aanleiding kan geven tot uiteenlopende interpretaties⁵. Het komt de Commissie dan ook voor dat het aangewezen is dat onderzocht wordt of deze formulering daadwerkelijk overeenstemt met de beoogde draagwijdte.

⁵ In dit verband kan verwezen naar de aanbeveling van het Sectoraal Comité van het Rijksregister nr. 03/2008 van 16 april 2008 waarin een standpunt wordt ingenomen m.b.t. tot de draagwijdte van het begrip "interne doeleinden" dat niet door iedereen wordt bijgetreden.

d. Inzake mededeling van de lijst van personen getrokken uit de gemeentelijke registers is het aangewezen de formulering te herzien van het artikel dat stelt "de lijsten bedoeld in artikel 12 mogen slechts worden verstrekt wanneer het doel, dat in de aanvraag is vermeld, overeenstemt met hetgeen de aanvrager nastreeft" (art. 13 van het ontwerp) aangezien deze enigszins verwarrend lijkt. Indien het de bedoeling is van de wetgever om eraan te herinneren dat de aanvragen voor het bekomen van lijsten met personen uit het wachtregister moeten gecontroleerd worden op hun rechtmatigheid in hoofde van de aanvrager, dat met andere woorden moet worden nagegaan dat het doeleinde waarvoor een overheid of een openbare instelling de lijst vraagt, wel degelijk een doeleinde vormt dat zij gemachtigd zijn na te streven, dan is het eerder gepast dit in deze bewoordingen te formuleren. In voorkomend geval kan worden verduidelijkt dat de aanvrager de rechtmatigheid van zijn aanvraag moet motiveren bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of diens afgevaardigde en aantonen waarom de door hem gevraagde lijst met personen noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn opdracht.

OM DEZE REDENEN,

Verstrekt de Commissie een gunstig advies over het ontwerp van koninklijk besluit.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere